

Justitiedepartementet

103 33 STOCKHOLM

Betänkandet (SOU 2011:7) Transporter av frihetsberövade och Statskontorets rapport (2011:28) Transporter av frihetsberövade – En konsekvensanalys

Tullverket är positivt till förslaget att rätten för Kriminalvården att utföra transporter åt andra myndigheter lagregleras. Förslaget innebär bl.a. att det införs en ny bestämmelse, 29 a §, i polislagen (1984:387), i vilken det anges att en polismyndighet får överlämna verkställigheten av en transport av den som är berövad friheten till myndighet som regeringen bestämmer. Enligt utredningen är den myndighet som bör komma i fråga Kriminalvården, vars transporttjänst redan i dag utför transporter åt andra myndigheter. Den nya bestämmelsen ger personalen vid Kriminalvården ett indirekt lagstöd för att vidmakthålla ett frihetsberövande under och i samband med transporten och med detta följer också en befogenhet att vid behov använda tvång. För att ge personalen vid Kriminalvården möjlighet att använda fängsel vid aktuella transporter anges i paragrafen att bestämmelserna i 10 a § polislagen gäller vid sådan verkställighet.

Tullverket utför transporter av frihetsberövade personer efter verkställande av frihetsberövandet (*inledande transport*) och till viss del även transporter av frihetsberövade personer placerade i polisarrest (*efterföljande transport*). Tullverket konstaterar att det i och för sig innebär ett avsteg från den s.k. lokalprincipen när tulltjänstemän genomför efterföljande transporter från Polisens lokaler, men den nu rådande arbetsfördelningen mellan Polisen och Tullverket är praktiskt betingad och ett led i en sedan länge väl etablerad ordning. Det är en ordning som fungerar bra.

Under och i samband med transport av en frihetsberövad person kan det även uppstå situationer där användande av fängsel är nödvändigt. Tullverket anser därför att ett uttryckligt lagstöd för tulltjänstemäns rätt att använda fängsel vid aktuella transporter behövs. Enklast vore att i 29 § polislagen föra in en bestämmelse med innebörden att bestämmelsen i 10 a § också gäller för en tjänsteman vid Tullverket. En sådan ändring i 29 § polislagen bör kunna genomföras utan att tas upp i en föregående utredning.

Enligt Tullverket skulle det vidare vara bättre om ansvaret för de s.k. efterföljande transporter kunde förtydligas ytterligare genom att regleras i lag. Därmed skulle även tulltjänstemän, i likhet med det som nu föreslås för personal vid Kriminalvården, ges ett indirekt lagstöd för att vidmakthålla ett frihetsberövande under och i samband med transport och vid behov kunna använda våld och annat tvång. I betänkandet omnämns, utan någon egentlig analys, en bestämmelse i rättegångsbalken som stöd för Tullverket. Detta bör

kompletteras med en fördjupad analys rörande räckvidden av denna liksom av motsvarande bestämmelse i lagen (2000:1225) om straff för smuggling för att säkerställa en korrekt tolkning av Tullverkets befogenheter.

Med hänsyn till Tullverkets alltmer omfattande polisiära verksamhet finns det enligt utredningen skäl att överväga en allmän översyn av Tullverkets rättsliga befogenheter motsvarande den som skett rörande Kustbevakningen. Tullverket, som tidigare framfört behovet av en sådan översyn, anser det mycket angeläget att den kommer till stånd. I samband med översynen är det också angeläget att de behov av lagändringar som nu framförs av Tullverket beaktas.

Ärendets handläggning

I den slutliga handläggningen av ärendet har deltagit generaltulldirektören Therese Mattsson (beslutande), chefsjuristen Charlotte Zackari, tf processägaren Petra Johfur och juristerna Lisbeth Tjärnkvist och Annkatrin Hübinette (föredragande).

TULLVERKET

Therese Mattsson

Annkatrin Hübinette

Kopia:

Finansdepartementet, S3

VLS

KOM

BB